

Toimintasuunnitelma

2022 – 2023

muhos[®]

Varhaiskasvatuspalvelut

VARHAISKASVATUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA TOIMINTAKAUDELLE

2022-2023

Varhaiskasvatus Muhoksella:

Muhoksen kunnassa järjestetään kunnallista varhaiskasvatusta päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, avoimessa kerhotoiminnassa sekä yksityisessä päiväkodissa. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jolla on monia tehtäviä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää myös lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä vaikuttaa syrjäytymistä ehkäisevästi. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta ja varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen järjestämistä, toteuttamista ja kehittämistä sekä edistää laadukkaan ja yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen toteutumista koko maassa. Laadukkaan palvelun takaavat varhaiskasvatuksen monipuoliset ja kattavat palvelut, ammattitaitoinen henkilökunta sekä toiminnan arviointi ja kehittäminen. Varhaiskasvatusta toteutetaan valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman ja Muhoksen kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Tehtävänä on tukea kotikasvatusta erilaisin tavoin lapsen koko persoonallisuuden kehittymiseksi. Turvallisessa, kiirettömässä, joustavassa ja hyväksyvässä ilmapiirissä lapsen itseluottamus vahvistuu ja omatoimisuus lisääntyy.

Varhaiskasvatuksen ryhmissä työskentelee pääsääntöisesti kaksi opettajaa ja yksi lastenhoitaja. Joissakin ryhmissä voi työskennellä myös ryhmävastaja. Arjen turvallisuus taataan sillä, että henkilöstöä on oikea määrä suhteessa lapsilukumäärään. Fyysisen ympäristön rakentamisessa huomioidaan lasten turvallisuus. Psykkinen turvallisuus on meille kiusaamiseen puuttumista, hyviä käytöstapoja ja toisen ihmisen huomioimista, hyvää ja lämmintä vuorovaikutusta sekä positiivisten asioiden esille tuomista, yhteisvastuullisuus lapsista.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluiden toiminta-ajatus on lapsen kokema ilo arjessa. Tarjoamme kiirettömän, suvaitsevaisen ja lämminhenkisen kasvu- ja oppimisympäristön, jossa on tilaa huumorille, ilolle ja kaikenlaisille tunteille. Kokiessaan iloa lapsi saa myönteisen kuvan itsestään ja ympäristöstään. Onnistumisen elämykset ja yhteiset kokemukset toisten kanssa ovat merkityksellisiä lapsen elämässä. Lapsen ilo ja innostuneisuus luovat pohjaa tasapainoiselle kasvulle ja elinikäiselle oppimiselle. Keskeistä on lapsen kunnioittaminen omana itsenään: lapsi kokee saavansa arvostusta ja ymmärrystä sekä uskaltaa olla oma itsensä ja yrittää.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa on huomioitu lapsen osallisuus ja lapsilähtöisyys. Lapsilähtöisyys on lapsen ikä- ja kehitystason yksilöllistä huomioimista kaikessa tekemisen suunnittelemisessa ja toteutuksessa, ja jokaisella lapsella on oma oppimisen polku. Lapsilähtöisyys ja lapsen osallisuus on toiminnassamme siitä, että aikuinen pysähtyy kuuntelemaan lasta. Lasta kuunnellaan aidosti, aktiivisesti ja läsnäolevasti. Heidän toiveitaan kysellään toiminnan ja leikkien suhteen sekä toimintaa suunnitellaan yhdessä. Koska osalla lapsista ei ikätason mukaisesti ole vielä konkreettista puhuttua kieltä kertoa omista toiveistaan, päiväkodin henkilökunta selvittää yhteistyössä vanhempien kanssa millaisista asioista lapsi pitää. Myös erilaisia kommunikointikeinoja hyödynnetään jokapäiväisessä toiminnassamme (kuvat, tukiviittomat jne). Avoimuus toteutuu rakentavassa, kannustavassa ja toisia kunnioittavassa keskustelussa ja palautteen annossa henkilökunnan, lasten ja heidän huoltajien välillä. Lapsen asioista kerrotaan positiivisesti ja lapsen itsetuntoa vahvistaen. Arvostamme perheiden ja varhaiskasvatuksen välistä monipuolista yhteistyötä. Pyydämme perheiltä palautetta toiminnastamme säännöllisesti.

Tuemme lapsen oppimista lapsen luontaiset oppimisen tavat huomioiden. Oppimisessa yhdistyy tiedot, taidot, toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset ja ajattelu. Oppimista tapahtuu lasten havainnoissa ja tarkkaillessa ympäristöä, jäljitellessä muiden toimintaa, leikkien, liikkuen, tutkien, itseään ilmaisten sekä taiteisiin perustuvassa toiminnassa. Toiminta tapahtuu varhaiskasvatuksessa mahdollisimman paljon pienryhmissä, lapsilähtöisesti sekä lapsen ikä- ja kehitystasoa vastaavasti. Toiminnan tavoitteena on kokonaisvaltaisesti hyvinvoiva lapsi.

Esiopetusta toteutetaan valtakunnallisten linjausten ja Muhoksen kunnan esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Koulujen loma-aikoina esiopetusta ei järjestetä. (Tällöin on mahdollisuus varhaiskasvatukseen.) Muhos on mukana valtakunnallisessa kaksivuotinen esiopetuksen kokeilussa. Kaksivuotisen esiopetuksen lapsia on molemmissa varhaiskasvatussyksiköissä.

Varhaiskasvatuksen painopistealueet 2022-2023

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksen painopistealueina on toimintakaudella 2022-2023 liikunta ja vuorovaikutustaidot. Olemme mukana valtakunnallisessa Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnassa. Vuorovaikutustaitojen kehittäminen eri tasoilla on ollut painopistealueena jo aikaisemmin, mutta koemme sen niin tärkeäksi asiaksi, että haluamme pitää sen edelleen painopistealueena.

Varhaiskasvatuksen kokousrakenteet ja henkilöstökoulutukset:

Varhaiskasvatussyksiköissä ja perhepäivähoidossa kokoontuu säännöllisesti henkilökunnan tiimit, joissa lapsiryhmän toimintaa suunnitellaan tehtyjen havaintojen pohjalta. Päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä varajohtaja suunnittelevat ja pitävät yksiköissä säännöllisesti henkilöstön palaverit. Lisäksi yksiköissä kokoontuu säännöllisesti pedagogisia palaveriteita esimerkiksi ammattiryhmittäin. Myös perhepäivähoidossa pidetään säännöllisesti palaverit, joissa käsitellään ajankohtaisia asioita sekä varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa.

Varhaiskasvatuksen hallinto (varhaiskasvatusjohtaja, päiväkodin johtajat ja perhepäivähoidon ohjaaja) pitää johtoryhmän kokoukset kahden viikon välein. Kokouksessa käsitellään mm. varhaiskasvatukseen hakijoita, ajankohtaisia asioita, keskustellaan varhaiskasvatuksen pedagogiikasta sekä sovitaan yhteisistä linjauksista.

Varhaiskasvatuksen yhteinen koulutussuunnitelma pitää sisällään koulutuksia koko henkilöstölle. Asiakaspalvelun kehittämisen koulutuksia järjestetään toimistosihteerille ja varhaiskasvatuksen hallinnolle. Sähköisten järjestelmien koulutuksia pidetään koko henkilöstölle tarpeiden mukaan. Varhaiskasvatuksessa järjestetään syksyisin yhteinen koko henkilöstön suunnittelupäivä, jossa kuullaan yhdessä kaikkia koskevia ajankohtaisia asioita sekä suunnitellaan tulevaa toimintakautta, lisäksi päivän sisältöön kuuluu työhyvinvointi osio. Tulevan toimintakauden painopistealueiden, liikunta ja vuorovaikutus, koulutuksia järjestetään koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Koko henkilöstön työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen liittyvä koulutus tullaan myös järjestämään toimintakauden aikana. Varhaiskasvatuksen opettajat ja päiväkodin johtajat voivat osallistua OPI -päiville Oulussa. Varhaiskasvatuksen hallinto osallistuu esihenkilö koulutuksiin alueella ja valtakunnallisesti.

Johtajuuden rakenteet:

Varhaiskasvatussyksiköissä toimii esihenkilönä päiväkodin johtaja. Päiväkodin johtajan tukena jaettua johtajuutta ovat tekemässä yksiköiden varajohtaja sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Perhepäivähoitoa ohjaa perhepäivähoidon ohjaaja.

Varhaiskasvatuksen hallinnossa työskentelee varhaiskasvatusjohtaja ja toimistosihteerit.

Sisäinen ja ulkoinen verkostoyhteistyö:

Varhaiskasvatusjohtaja, päiväkodin johtajat ja perhepäivähoidon ohjaaja osallistuvat erilaisiin verkostoihin kunnan hallintokunnissa. Lisäksi esihenkilöt osallistuvat seutukunnallisiin verkostoihin Pohjois-Pohjanmaalla.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on kiinteä osa yksiköiden jaettua johtajuutta ja tuen tarpeiden selvitystä. Lisäksi teemme yhteistyötä monien asiantuntijoiden kanssa moniammatillisesti. Yhteistyö perusopetuksen esi- ja alkuopetuksen kanssa on säännöllistä.

Moniammatillista yhteistyötä tehdään mm. seurakunnan, neuvolan, terapeuttien, lapsiperhetyön ja sosiaalityön kanssa.

Arviointi:

Varhaiskasvatusta arvioidaan säännöllisesti. Kunnassamme käytetään Karvin (kansallisen koulutuksen arviointikeskus) indikaattoreita toiminnan arvioinnissa. Syksyisin työyhteisössä arvioidaan mm. vuorovaikutustaitoja eri tasoilla.

Lisäksi arvioimme toimintaamme säännöllisesti viikoittain tiimipalavereissa sekä yleisesti koko toimintavuoden aikana. Keväällä tehtyjä toimintayksikön, tiimin, oman työn ja esihenkilö toiminnan arviointeja hyödynnetään tulevan vuoden toiminnan suunnittelussa.

Työhyvinvointi:

Työhyvinvointi työssämme muodostuu useasta eri osa-alueesta. Työssä tulee olla hyvä ilmapiiri tehdä työtä ja jokaisen tulee kokea itsensä työyhteisössä tasavertaiseksi. Työtämme tulee suunnitella, toteuttaa ja arvioida jatkuvasti. Työyhteisön rakenteet mm. vuosiloma ja palaverikäytännöt tulee olla sovittu yhteisesti koko työyhteisössä. Toiminnasta sovitaan yhteisissä palavereissa ja sopimukset kirjataan esimerkiksi tiimin toimintasuunnitelmaan. Jokaisella työntekijällä tulee olla mahdollisuus vaikuttaa työyhteisön asioihin esimerkiksi palaverien ja kehityskeskustelujen kautta. Me yhdessä teemme hyvää työtä työyhteisössä päivittäin ja lisäksi järjestämme yhteistä työhyvinvointia toimintayksiköissä vapaa-ajalla. Tärkeänä osa-alueena työhyvinvoinnissa on johtamisen rakenteet. Päiväkodeissa tulee olla johtaja. Varajohtaja järjestelmän turvin takaamme poissaolo tilanteissa yhteisen johtamisen linjan säilymisen.

Perehdytys:

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa on sovittu , että päiväkodin johtaja perehdyttää uudet työntekijät kunnan järjestelmien käyttöön sekä hakee hänelle mm. tunnukset erilaisiin järjestelmiin. Lisäksi hän perehdyttää työntekijän kunnan yleisiin ohjeisiin. Yksikössä voidaan jakaa perehdyttämisvastuuta päiväkodin varajohtajalle ja tiimien työntekijöille.

Koivulehto/ avoin varhaiskasvatus:

Koivulehdon päiväkotitoimi on Muhoksen kunnan ylläpitämä 131 lapsen varhaiskasvatus- ja esiopetusyksikkö. Koivulehdon päiväkodissa toimii seitsemän lapsiryhmää: Pihlajat (5-6 v) 21 lasta, Koivut (6 v) 21 lasta, Vaahterat (5-6v) 21 lasta, Männyt (4-5 v) 21 lasta, Kuuset (3-5 v) 21 lasta, Katajat (1-3 v) 12 lasta ja Tuomet (4-5v) 14 lasta. Koivulehdon päiväkotiin kuuluu myös Jussilantiellä tapahtuva avoin varhaiskasvatus (2-5v) 33 lasta. Vuorohoidon lapset ovat jakaantuneet päiväkotimme ryhmiin ikätason mukaisesti ja Katajien kaikki lapset ovat vuorohoidossa ja suurin osa Kuusten lapsista. Vuorohoitoa järjestetään klo 18.00- 06.00 välillä Katajien ryhmässä, jonka tilat on suunniteltu ympärivuorokautiseen varhaiskasvatukseen.

Avoimen varhaiskasvatuksen palvelut on tarkoitettu kotihoidossa oleville lapsille. Toiminta on ohjattua ja tavoitteellista varhaiskasvatusta, joka perustuu Muhoksen kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Avoin varhaiskasvatustoiminta sisältää vapaata yhdessäoloa ja leikkimistä sekä esimerkiksi taito- ja taideaiheita, musiikkia, liikuntaa ja retkiä. Vanhemmillä on

myös mahdollisuus saada tukea vanhemmuuteen sekä keskustella kasvatuksesta, lapsen kehityksestä ja lapsiperheen arjesta. Avoimen varhaiskasvatuksen ryhmiä on päiväkodissamme kolme: Pajut, Jalavat ja Saarnit.

Koivulehdon päiväkodissa työskentelee kasvatustehtävissä yhteensä 37 henkilöä sekä ruoka-siivoushuollon tehtävissä kolme henkilöä. Päiväkodin keittiö on jakelukeittiö ja ruoka toimitetaan päiväkodille Kirkonkylän koulun keittiöltä.

Päiväkotimme toimii perhepäivähoidon varahoitopaikkana ja päiväkodissamme työskentelee pph:n työntekijänä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Laina Pikkarainen. Perhepäivähoidon varahoitolapsilla on oma ennalta määritelty ryhmä, Tuomet. Lapset ja vanhemmat käyvät tutustumassa ryhmään ennakkoon ja huolehtivat hoitoaikojen ilmoittamisesta ryhmään, mikäli varahoidon tarve on ennalta tiedossa.

Päivärinte:

Päiväkodissa toimii seuraavat ryhmät: Vuokot 1-2 –v. (12 lasta), Päivikit 2-4 –v. (20 lasta) Lemmikit 22 ja niistä 19 on kaksivuotisessa esiopetuksessa, Esikot 6-v. 21 lasta kaksivuotisessa esiopetuksessa, Kielot 3-5-v (22 lasta) sekä Orvokki-ryhmä (Laitasaaren koululla) 3-6-v. (22 lasta) ja niistä 12 lasta on kaksivuotisessa esiopetuksessa. Päivärinteen alueen perhepäivähoidon varahoito toteutetaan myös päiväkodin eri ryhmissä sekä myös Jussilantiellä Muhoksen kirkonkylällä.

Lokakuusta alkaen rauhanyhdistykseltä vuokrataan tilat yhdelle ryhmälle, johon siirtyy Kielot-ryhmä ja päiväkodille perustetaan Kanervat -ryhmä.

Perhepäivähoito:

Perhepäivähoidon ohjaajalla on vastuullaan perhepäivähoito ja Päivärinteen alueen hoitajat on Päivärinteen päiväkodin johtajan vastuulla. Uusille työntekijöille järjestetään perehdytys aina esimiehen toimesta. Esimies käy kehityskeskustelut hoitajien kanssa kerran vuodessa ja osallistuu tiimipalaveriin aina tarvittaessa. Yhteisiä koko perhepäivähoidon iltapalavereja pidetään, joka toinen kuukausi esimiehen johdolla. Esimies laatii työvuoroluettelot hoitajille. Esimies vastaa yhdessä hoitajan kanssa lapsen vasun laadinnasta.

Perhepäivähoitajia on 38 +2 kiertävää lastenhoitajaa sekä Koivulehdossa varahoittoa vastaanottamassa yksi lastenhoitaja

Perhepäivähoidossa olevien lasten ikäjakauma syyskuu 2022:

2021 syntyneitä	35 lasta
2020 syntyneitä	53 lasta
2019 syntyneitä	28 lasta
2018 syntyneitä	39 lasta
2017 syntyneitä	10 lasta
yhteensä	165 lasta

Tenavat ryhmäperhepäiväkoti:

Tenavat ryhmäperhepäiväkoti on Muhoksen kunnan ylläpitämä 16 lapsen varhaiskasvatusyksikkö. Tenavat ovat auki arkena klo 6-18 välillä. Tenavissa työskentelee kasvatustehtävissä yhteensä 4 henkilöä, 1 lastenhoitaja ja 3 ryhmäperhepäivähoitajaa. Ryhmäperhepäiväkodin ruokailu ja laitoshuollon tehtävät tehdään itse. Henkilöstön kanssa käydään kerran vuodessa kehityskeskustelut ja yksikön yhteinen palaveri on kahden viikon välein.